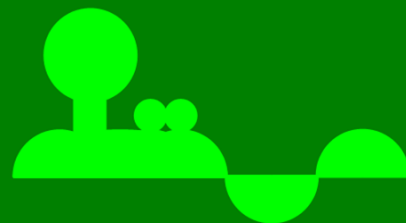

Nieuwsbrief

Landschapsbeheer Oss | December 2015 | Jaargang 16 | Nummer 64

Redactie Richard Ceelen, Dick Roza, René van Dorst, Jan Oomen | **E-mail** redactie@landschapsbeheer-oss.nl
Redactieadres Redactie Landschapsbeheer Oss, Braakstraat 46, 5345 XB Oss

Contact

Landschapsbeheer Oss

Tolstraat 3
5342 NH Oss
T 0412-474322
I www.landschapsbeheer-oss.nl
E info@landschapsbeheer-oss.nl

Voorzitter

Ronald Widdershoven
T 0412-631362
E voorzitter@landschapsbeheer-oss.nl

Secretaris

Nora Servaes
T 0412-632223
E secretariaat@landschapsbeheer-oss.nl

Penningmeester

Jan Ploegmakers
T 0412-641500
E penningmeester@landschapsbeheer-oss.nl

Redactie, Werving & Vrijwilligerscontact

Dick Roza
T 0412-642368
E pr@landschapsbeheer-oss.nl

Redactie & Website

Richard Ceelen
T 06-54218521
E redactie@landschapsbeheer-oss.nl

Juridisch Adviseur

Maarten Furnée
T 0412-454204
E juridischadviseur@landschapsbeheer-oss.nl

Werkplaats Natuur, Landschap & Cultuurhistorie

Henk Smouter (Projectcoördinator)
Tolstraat 3
5342 NH Oss
T 06-54288252
E hs@werkplaatsnlc.nl

Coördinator Beheer

Tonnie van Hooff (Projectcoördinator)
Tolstraat 3
5342 NH Oss
T | 06-37456820
E tvh@werkplaatsnlc.nl

Landerij VanTosse

Nora Servaes (Secretaris)
T 0412-632223
E secretariaat@landerijvantosse.nl

De Stichting Landschapsbeheer Oss is gevestigd te Oss en ingeschreven bij KvK Oost-Brabant onder nummer 17105068 Rabobank Oss, NL94 RABO 0170 4198 94

Landschapsbeheer Oss

Inhoudsopgave

Terugblik op 2015	2
Ossermeer Deel 3 gerenoveerd	2
Nieuws uit Landerij VanTosse	3
Markten bij drie molens en in sporthal	4
Bijenhôtel	4
Geslaagde dag "Groene Vrijwillige"	5
Natuurwerkdag Maren-Kessel	6
Onderhoud aan fietsbewegwijzingen	8
Kort Nieuws	9
Werkgroep Landschapsbeheer	15

Colofon

Nieuwsbrief Landschapsbeheer Oss

December 2015, jaargang 16, nummer 64, oplage 475.

Kopij

Wij nodigen graag iedereen uit om bijvoorbeeld een verslag(je) van een werkdag, een excursie, een lezing, een expositie of een interessante waarneming te schrijven. U kunt uw bijdrage met of zonder illustraties mailen naar redactie@landschapsbeheer-oss.nl. De sluitingstermijn voor kopij voor de volgende nieuwsbrief is 1 maart 2016.

Foto's voorpagina

Boven: Ossermeer na renovatie.
Linksonder: Schotse Hooglanders in Kesselse Waard.
Rechtsonder: Hopoogst Landerij VanTosse.

Nieuwe voorzitter gezocht

Ronald Widdershoven, heeft te kennen gegeven de voorzittershamer na 8 jaar te willen overdragen aan een opvolger. Daarom zoeken wij contact met een vrouw of man die deze mooie taak op zich wil en kan nemen.

De taak van het bestuur is om in de gaten te houden of het doel van de stichting wordt bereikt. Voor de dagelijkse leiding zijn er coördinatoren project en beheer, die op hun beurt worden ondersteund door de werkgroep leiders.

De kandidaat, is gewend om bestuurlijke processen te leiden, neemt initiatieven, coördineert en zorgt dat de bestuurswerkzaamheden worden uitgevoerd. Hij vertegenwoordigt Landschapsbeheer en Landerij VanTosse bij officiële gelegenheden. Daarnaast is een hands-on-mentaliteit wel gewenst. Een goede inbedding in de Osse gemeenschap is voor het vervullen van de functie een pre.

Mensen die dit een aantrekkelijke functie lijkt, die nooit verveeld en veel voldoening geeft, worden verzocht een berichtje aan Ronald Widdershoven (voorzitter@landschapsbeheer-oss.nl) of aan Nora Servaes (secretariaat@landschapsbeheer-oss.nl) te zenden.

Terugblik op 2015

We hebben een mooi jaar (bijna) achter de rug. Het was een jaar van dit keer wel gelukke oogsten en goede afspraken. Met de gemeente hebben we de komende jaren een afspraak gemaakt voor het beheer van kleine landschappelijke elementen en natuurgebiedjes in het buitengebied. De overeenkomsten voor het onderhoud van fiets- en wandelroutes zijn verlengd. Daarnaast hebben we met een aantal Maashorstboeren, een drietal molens en zes bakkers, een speltvereniging opgericht. Met het waterschap en natuurmonumenten hebben we afspraken voor het onderhoud van een aantal projecten bestendigd. 2015 was het jaar van een mooie speltoogst. Samen met de Maashorstboeren hebben we 90 ton ruwe spelt geoogst. De bakkers kunnen vooruit in 2016.

Voor het eerst werd er dit jaar ook hop geoogst. Het was nog niet veel maar dat komt nog wel; de hop staat er prima bij. Daarnaast werd er ook een behoorlijke hoeveelheid stevia, de nieuwe zoetstof uit planten, geoogst. Na de mislukte cranberry oogst in 2014 hebben we dit jaar een mooie oogst gehad. Het grootste deel van de oogst is als vers product verkocht; daarnaast hebben we een deel verwerkt tot cranberry jam en saus. Met diverse winkels, restaurants en versmarkten hebben we nu goede contacten in de regio, waardoor we een goede afzet hebben van onze producten.

In 2015 zijn we ook over de grens van 100 vrijwilligers gegaan. Er hebben zich gelukkig ook jonge mensen aangemeld, waardoor de gemiddelde leeftijd weer wat is gezakt. De vrijwilligers willen we graag bedanken voor hun niet aflatende werkdrijf, zonder jullie kunnen we niets. Tot in alle uithoeken van de provincie vinden ze Landschapsbeheer Oss een voorbeeld voor het opzetten van vrijwilligersorganisaties in het natuurbeheer. Beste mensen, geweldig bedankt voor jullie inzet.

In 2015 hebben we natuurlijk ook een uitstapje gemaakt naar Eersel en het Kempenmuseum. Een zeer geslaagde dag waaraan we goede herinneringen bewaren. Ook werd er een excursie georganiseerd naar de eendenkooi van Batenburg waar we alles over het werk van de kooiker leerden.

De dag van de Stadslandbouw begonnen we met een streekontbijt voor alle vrijwilligers in de stad. Daarna hadden we in de tuin op de Stelt een open dag georganiseerd met kramen waar van alles geproefd kon worden en gezellig worden bijgekleetst. Enkele honderden mensen hebben daar kennis kunnen maken met ons werk in de natuur en op het land.

Ook vierden we kleine feestjes, we kregen er weer twee 80-jarigen bij, Ton Velders en Johan Juurlink. Met een uitgebreide lunch, door de tuingroep bereid, werd dit heuglijke feit op de tuin gevierd.

Maar helaas er was ook een droef moment, omdat we afscheid moesten nemen van Gijs van Ingen. Hij overleed op 76-jarige leeftijd in het voorjaar van 2015.

Dit jaar werd er op de tuin, tijdens de open dag, in een grote eikenboom door de wethouder een uilenkast opgehangen. Dit alles in het kader van de steenuilenbescherming. We zullen nog even geduld moeten hebben want terwijl ik dit schrijf is de kast nog niet bezet door een steenuil. Maar er zal vast wel iets in komen te wonen. Eind 2015 kregen we er ook een prachtige nieuwe "pick-up bus" bij met een dubbele cabine en open laadbak. Daar zijn we uiteraard heel erg blij mee.

Al met al een goed jaar met vooral veel ups en weinig downs. Namens het bestuur wens ik alle vrijwilligers een mooi en fantastisch 2016 in goede gezondheid en met mooie, vooral droge, werkdagen.

Ronald Widdershoven

Ossermeer Deel 3 gerenoveerd

Een groot deel van het Ossermeer aan de Machareneweg is door loonbedrijf de Koornbeemd begin oktober weer in de oude staat terug gebracht. De begroeiing, die jarenlang het uitzicht op het watergebied belemmerde, werd verwijderd en de plas werd weer uitgebaggerd tot op de oorspronkelijke diepte. Het fraaie natuurgebied is nu weer een lust voor het oog!

Struiken en bomen verwijderd

In 1990 is het natuurgebied Ossermeer uitgebreid met drie waterbassins. Uitgangspunt bij de inrichting van deze bassins was opeenvolgende successiestadia te creëren in het verlandingsproces, met als doel het ontstaan van drie verschillende biotopen voor (water-) vogels, insecten als libellen en amfibieën. Daartoe is in de drie bassins een watertrap aangelegd, met een onderling niveauverschil van telkens 20 cm.

In de loop van de jaren is de verlanding naar verwachting verlopen, met een geleidelijke toename van de oeverbegroeiing als riet en lisdodde. In het meest ondiepe bassin is deze ontwikkeling het snelst verlopen, terwijl in het meest diepe bassin de ontwikkeling van de oeverbegroeiing tot op heden beperkt bleef tot de oeverzone.

De ontwikkeling heeft een climax gekend (tussen 2005 en 2010) waarin de verhouding begroeiing en open water voor alle drie bassins optimaal was.

Nadien is er met name in het twee ondiepe bassins een sterke ontwikkeling van struiken en boomvormers als wilg en els geweest.

Dit jaar was de ontwikkeling zodanig we moesten ingrijpen om te voorkomen dat de bassins volledig zouden verlanden en er een ooibos zou gaan ontwikkelen. In het meest diepe, noordelijke bassin is het aandeel open water nog steeds ruim 75% en is de randbegroeiing minder zwaar. Hier waren voornamelijk geen ingrepen nodig.

In beide bassins zijn alle bomen en struiken verwijderd, behoudens enkele beeldbepalende bomen. De ontstane sliblaag is verwijderd tot de oorspronkelijke diepte. Deze slib is ter plaatse aan de randen van de bassins verwerkt in een wal met een flauwe oplopende oeverzone (helling 1:3). Een spontane natuurontwikkeling is voor de komende jaren uitgangspunt. Er zal niet worden ingezaaid of aangeplant.

Henk Smouter

Nieuws uit Landerij VanTosse

Ja, dan die cranberries...

Pfff, dat was even afzien de afgelopen drie maanden. Uiteindelijk hebben we toch vrijwel alles kunnen oogsten, bij elkaar rond de 1300 kg. Ca 900 kg is verkocht als versproduct, dat via een tussenhandel is geleverd aan de supermarkten van Marqt. Van de rest hebben we jam en saus gemaakt. Deze is inmiddels op tal van plekken rond de Maashorst te verkrijgen. Ook onze verse bessen zijn op diverse plaatsen rond Oss in de winkelschappen verschenen. De diepvries zit vol, we hebben een ruime voorraad jam en saus zodat we ook tot het volgende seizoen (waar we reikhalzend naar uitkijken) onze klanten nog kunnen voorzien. Plukkers: bedankt voor jullie inzet!

Voorjaarspracht?

Nu de groentetuin min of meer zijn definitieve indeling heeft gekregen (met apart een mooie kruidentuin en POC oftewel Plant Ondersteunende Constructie) was het dit na-jaar de tijd om de aandacht naar de wilde tuin te verleggen. We hebben bijna 20.000 (!) bollen en knollen geplant waardoor we straks kunnen genieten van een prachtige voorjaarstuin (als de konijnen zich wat koest houden tenminste). Alle gekozen soorten zijn inheems of in ieder geval als stinsenplant ingeburgerd. Soorten die we straks kunnen tegenkomen zijn: daslook, berglook, bosanemoon, gevlekte aronskelk, herfsttijloos, boerenkrokus, wilde narcis, vingerhelmbloem, winterakoniet, speenkruid, hondstand, sneeuwkllokje, knolooievaarsbek, boshyacint, blauwe

druijjes en knikkende vogelmelk. Voor elke soort hebben we een zo goed mogelijke standplaats uitgekozen, zodat we mogen verwachten dat de planten zich op deze plekken kunnen handhaven en vermeerderen.

Ook is de vijver al deels beplant. Niet dat we er nu al wat van kunnen zien, maar in en rond de vijver zouden we volgend jaar kunnen aantreffen: diverse varensoorten, waaronder de zeldzame koningsvaren, tongvaren, liesgras, gele lis, waterweegbree, pijlkruid, moerasspirea, moeras-vergeet-mij-nietje, wateraardbei, hoornblad, kikkerbeet, watermunt, valeriaan, krabbescheer en kattestaart (en wat er nog meer spontaan opkomt). Het gaat een echte natuurtuin worden!

Hopoogst

Eind september was het zover, de hopoogst kon beginnen. En dat betekende ook hier: plukken met de hand. Dit omdat er voor machinale oogst te weinig productie was (het was per slot het eerste jaar), maar we wilden toch het succes van een eerste oogst proeven. Nou ja, proeven, dat moet je dus niet doen van een hopbel. Dat is me toch bitter!

Maar het vervolg komt. Een deel van de oogst zal worden gebruikt door Bierbrouwerij Oijen om er het eerste echte Osse biertje, met Osse gerst en Osse hop van te brouwen, een primeur! Bij elkaar is er ca 40 kg van geoogst, van de rassen challenger, chinook, yeoman, cascade, fuggle, opaal, galena, smaragd, perle, bramling cross en saaz. Als je daar geen keus in hebt om een lekker bier van te brouwen, weet ik het niet meer. In ieder geval ben ik zelf ook al begonnen met een eerste brouwsel (ja, ik ben ook zelfbierbrouwer), dat binnenkort drinkbaar moet zijn. Ben benieuwd!

Henk Smouter

Markten bij drie molens en in sporthal

In de maand oktober stonden Landschapsbeheer Oss en Landerij VanTosse op vier plaatsen in de regio met een infostand over ons werk en een verkoopstand voor cranberryproducten, namelijk in Oss, Heeswijk-Dinther, Megen en Ravenstein.

Dorsen en bakken

Allereerst was er de ouderenbeurs in Sporthal de Rusheuvel op zaterdag 3 oktober. Daar bekeken zo'n 3.000 bezoekers een zeventigtal stands op het gebied van gezondheid, zorg, welzijn en bewegen. Bij onze stand was het de hele dag druk met het geven van informatie en met het proeven en verkopen van gedroogde en verse cranberry's. We behaalden er een omzet van €168. Een dag later waren we met onze stand aanwezig op het jaarlijkse oogstfeest bij de Kilsdonkse Molen in Heeswijk-Dinther. Op en rond het intieme marktje van kramen met streekproducten was van alles te doen. Het dorsen van onze spelt door de Stofvreter en het bakken van speltbrood daarna door de Bakkers Lamers trokken weer veel toeschouwers. Daardoor bedroeg de opbrengst van onze gedroogde en verse bessen bijna €195.

Heel Megen vierde feest!

Op dezelfde dag, maar nu met onze tweede verkoopstand, waren we present bij het heropeningsfeest van de gerestaureerde molen Desiré in Megen. In de straat nabij de molen stonden kramen met streek- en plaatselijke producten en onderaan de molen werd brood gebakken, in een ketel gekookt en was er volop gevarieerde muziek en zang. Verder werd er rogge gedorst met een oude dorskast en gaf het Sint Sebastiaangilde demonstraties vendelzwaaien en kruisboog schieten. In onze stand stond de thermometer van de cranberryverkoop aan het eind van de middag op €178!

Handige verkooptruc!!

En last but not least was er op zaterdag 31 oktober de Foods and Craftsmarkt in Molen de Nijverheid in Ravenstein. Dit als onderdeel van het project "Alles draait om de Nijverheid", waarmee Ravenstein als één van de 9 finalisten deelneemt aan de Brabantse Dorpen Derby*. Als de verbouwde molen weer in gebruik wordt genomen, zullen er een bierbrouwerij, een bakkerij en een streekproductenwinkel in gevestigd worden! Op de markt in de molen stonden kramen opgesteld van ondernemers die brood, delicatessen, wijn, honing en groenten lieten proeven en verkochten. Alles gebeurde binnen in de molen, maar onze ondernemende standbemanning ging naast de ingang van de molen staan, waar de scouts spelt pannenkoeken bakten. Er werden flesjes cranberrysiroop en -saus op de tafel

van de bakkers gezet, die hun pannenkoeken daarna nog sneller verkochten. En dat deed de verkoop van onze saus en siroop natuurlijk enorm goed. Vandaar dat de omzet aan het eind van de middag maar liefst €240 bedroeg! Tevens verkochten we aan enkele standhouders voor nalevering nog minstens 10 kilo cranberry's en 10 flesjes saus, waardoor het uiteindelijke resultaat van onze marktdeelname boven de €300 kwam.

Dick Roza

* Molen de Nijverheid stond zaterdag 28 november centraal in het TV programma Brabantse Dorpen Derby op Omroep Brabant.

Bijenhotel

Een bijenhotel in de vorm van een brekende golf, opgebouwd uit boomstammen. Dat was het idee van kunstenaar Martijn van den Heuvel. De plaats van de golf is zodanig gekozen dat het een logisch verband vormt met de omgeving van de heuvel en de poel. Gericht op het zuidoosten, zodat de bijen al vroeg in het voorjaar kunnen profiteren van de opwarming van de ochtendzon.

Wilde bijen kunnen op heel verschillende plekken hun nest maken, het verschilt per soort. De meeste soorten wilde bijen maken een nest in (zand)grond, soms gewoon verticaal naar beneden, anderen graven horizontaal in een talud of dijk. Weer anderen kauwen zelf een nestholte uit in verrot hout of gebruiken oude kevergangen in dood hout. Maar ook holtes in stenen muren of holle rietstengels worden afhankelijk van welk soort als nestlocatie gekozen. Harsbijen bouwen hun eigen kleine broedcelletje van leem en hars, dat ze van de bomen halen.

Ons bijenhotel heeft een basis van houten stammen, waar gaten in geboord worden als nestgang. De ruimtes tussen de stammen gaan we nog opvullen met allerlei materiaal: leem, klei, riet en houtsnippers.

Naast nestgelegenheid is natuurlijk de aanwezigheid van dracht- en voedingsplanten van belang. Belangrijke planten voor verschillende bijensoorten zijn: wilde reseda/wouw (resedamaskerbij), knoepkruid (behangers-, zand- en groefbijen), hartengespan (wolbijen, behangersbijen), longkruid (metselbijen, zandbijen), klokjes soorten (voor klokjesbijen), muskuskaaskruid (zandbijen, grote klokjesbijen en groefbijen); koolzaad (zand-, masker- en metselbijen), gewoon duizendblad (zijde-, zand- en groefbijen), gewone margriet (groef-, zand- en tronkenbijen); vogelwikke (wikke-, langhoorn-, metsel- en behangersbijen). Veel van deze planten hebben we al in onze tuin. Bij de verdere inrichting van de natuurtuin zullen we er zeker rekening mee houden dat belangrijke dracht- en voedingsplanten worden toegevoegd.

Henk Smouter

Foto gemaakt door: Hennie van Zuilichem

Geslaagde dag "Groene Vrijwilliger"

Op zaterdag 10 oktober namen 240 vrijwilligers (waaronder een tiental van Landschapsbeheer Oss), die actief zijn bij Brabants Landschap, in de splinternieuwe Recreatiepoort "De Roovertse Ley" nabij Goirle deel aan de "Dag van de Groene Vrijwilliger".

Presentaties uit het veld

Bij de dag, die bedoeld was voor die vrijwilligers die normaliter in het najaar de opening van het vrijwilligersseizoen van Brabants Landschap bijwonen, waren ditmaal ook de weidevogel- en uilenbeschermers en het Meldingsnetwerk vleermuizen en steenmarters aanwezig. De groep werd om 10 uur in "De Roovertse Ley" ontvangen en wandelde vervolgens naar een grote loods van de nabijgelegen fruitkwekerij "de Braacken". Daar werd, na een welkomstwoord van Jan Baan, voorzitter van Brabants Landschap, een interessant programma afgewerkt. Jochem Sloothaak benadrukte allereerst de rol van groene vrijwilligers bij het nieuwe agrarisch natuurbeheer. Vervolgens werd de winnaar van de fotowedstrijd "Groen vrijwilligerswerk" bekend gemaakt. Dat werd Ernest de Groot, lid van Vrijwillig Landschapsbeheer Uden. (Zie apart artikel.) Bert Vervoort mag zich nu, nadat hij daarna de meeste vragen van de quiz "Wie is de groenste vrijwilliger?" goed had beantwoord, inderdaad de groenste vrijwilliger van Brabant noemen. Een viertal presentaties van vrijwilligers uit het veld, o.a. over de adoptie van een natuurterreintje, een patrijzenproject, een erfvoegelproject en de monitoring van een ecologische verbingszone, door onze collega's van Vrijwillig Landschapsbeheer Uden, besloot de ochtend.

Wandelen, fietsen en workshopen

Na een goede lunch in "de Roovertse Ley" was er 's middags een keuzeprogramma. Zo maakte een groep van 130 mensen een wandeling van 5 kilometer naar de Regte Heide met een stop onderweg bij de plagwerkgroep die, vlak onder Goirle, op een oppervlakte van 875 hectare en met in totaal 40 vrijwilligers, actief is met het plaggen van heide. Tegelijkertijd maakte een andere groep van 55 vrijwilligers een fietstocht van 25 kilometer o.a. langs Landgoed de Hoevens en langs de Regte Heide, waarbij eveneens de plagwerkgroep werd bezocht. En tenslotte waren er vier workshops, t.w. "Veilig klimmen" (aanrader voor uilenbeschermers en hoogstambrigades) "Gastheerschap" (omgang met publiek, presentatie en werving), "Sociale media" en "Realisatie van een kinder-educatiepad". Na afloop van de middag was er nog ruim gelegenheid om met elkaar van gedachten te wisselen.

Dick Roza
www.brabantslandschap.nl

Ondertekening Bee Deal

Op dinsdag 24 november werd tijdens de bijentafel in NME-Centrum De Elzenhoek, de Bee Deal Oss* overeenkomst ondertekend. Ondertekenaars waren wethouder Johan van der Schoot, Peter Ketelaars van Waterschap Aa en Maas, Hans Bousema van Brabant Water en Jan Ottens van de Maashorstboeren. Naast de ondertekenaars waren nog een twintigtal representanten van bijenverenigingen, Natuurmonumenten, Landschapsbeheer Oss en agrarische ondernemers aanwezig.

Links naar rechts: Johan v/d Schoot, Jan Ottens, Hans Bousema, Peter Ketelaars

Overlevingskansen voor bijen

Bijen zijn als bestuivers van voedsel- en siergewassen cruciaal in onze voedselvoorziening en tuinen. Maar de bijen hebben het moeilijk. Gelukkig helpen alle bovengenoemde hen graag een handje en zetten zich in voor de verbetering van de leefomgeving van de bijen en andere bestuivers. Zo dragen ze ook bij aan meer voedsel voor de insecten. Onder het motto "iedereen kan wat doen voor de bijen" heeft adviesbureau CLM (Centrum voor Landbouw en Milieu) deze partijen samengebracht in het ketenproject Bee Deals. Maar niet alleen in Oss zet men zich in voor de verbetering van de leefomgeving van de bijen; in heel Zuid-Holland en Noord-Brabant loopt het Bee Deal project, waaraan o.a. ook de Jumbo supermarktketen en de Greenery mee doen.

Allerlei initiatieven

Zo heeft Tuinderij 't Tuureind in Berghem, in samenwerking met de gemeente en burelen, bloemrijke bermen in en rond hun bedrijf ingezaaid en willen enkele veehouders in Maren-Kessel aan de slag met klaver in hun grasvelden. Ook de waterbeheerders dragen bij aan de overlevingskansen van bijen en wilde bijen. Brabant Water richt haar terrein bij de winning in Lith opnieuw in, met meer aandacht voor een bloeiende vegetatie. Samen met de gemeente hoopt het drinkwaterbedrijf ook agrariërs in de omgeving te stimuleren voor bloeiende erfbeplanting. Maar ook de inwoners van onze gemeente kunnen zelf aan de slag voor de bijen. In hun tuin kunnen ze bloemenmengsels zaaien en bloeiende vaste planten neerzetten en in rommelhoekjes met riet en takken kunnen wilde bijen overwinteren. Toolboxkaarten met praktische maatregelen voor particulieren en ondernemers vindt u op de website.

Dick Roza
www.beedeals.nl

Natuurwerkdag Maren-Kessel

De vijftiende editie van de landelijke natuurwerkdag die op zaterdag 7 november gehouden werd, vond voor de tweede keer plaats in de Kesselse Waard in Maren-Kessel. Een groep van 33 eigen vrijwilligers, aangevuld met 22 mensen die wonen rondom het werkgebied en 4 gastvrijwilligers, kan op een goed bestede dag terugzien.

Vrijwilligersgroep groeide sterk!

De werkzaamheden waren vrijwel identiek aan die we uitvoerden toen we in 2010 met slechts 6 bewoners voor de eerste keer in de Kesselse Waard werkten, namelijk het knotten van wilgen en het verwijderen van het forse wilgenopschot, dat het zicht op de grote plas belemmerde. Die plas, omzoomd door een mooi natuurgebied, ontstond in de laatste decennia van de vorige eeuw door zand- en grindwinning en staat evenals de nabijgelegen Lithse Ham in open verbinding met de Maas. Het was niet pas voor de tweede keer dat de Osse en Maren-Kesselse vrijwilligers elkaar troffen, want zo'n twee keer per jaar voeren we er onderhoudswerk uit met onze vaste werkgroep. In die vijf jaar zagen we de Kesselse werkgroep groeien van 6 naar 22 mensen. Zoals gebruikelijk bij een natuurwerkdag begonnen we pas om 10 uur na koffie met cake en een toespraakje van Ronald Widdershoven. Werkcoördinator Tonnie van Hooff verdeelde daarna de vrijwilligers in een aantal groepen, die elk onder begeleiding van een kettingzager wilgen langs de dijk knotte en het wilgenopschot langs het water snoeide. De gastvrijwilligers Diny en Piet van Hees, Herman de Klein en Ingrid Broeder werden ook in die groepen opgenomen. Het gesnoeide hout werd opgestapeld voor de versnipperaar. Gelijktijdig was een groepje dames uit Maren-Kessel actief met het opruimen van zwervafval in het gebied.

Ervaring met versnipperaar

Na de lunch, met meegebrachte boterhammen en natuurlijk weer de onvolprezen erwtensoep, werd een deel van de middag besteed aan het afwerken van de snoei plekken en ook mochten onze vrijwilligers laten zien dat ze het aanvoeren en ingooien van het snoeihout in de versnipperaar inmiddels al aardig onder de knie hadden. Alleen voor Ingrid Broeder, die zich al bij de pauze als vrijwilliger liet inschrijven, was het werken met de versnipperaar totaal nieuw. In het verslagje dat we haar over de dag lieten maken, vertelt ze er over! Leuk was het om te zien hoe de kudde Schotse Hooglanders, zich niets aantrok van de herrie van de dichtbij opgestelde versnipperaar, zich later te goed deed aan de takken die nog niet versnipperd waren! Rond drie uur, bij het einde van de werkdag, konden we weer, zoals bij een natuurwerkdag hoort, gezellig na praten met een glas wijn, bier of fris dat vergezeld werd door

kaas en worst. De natuurwerkdag was natuurlijk wel het spektakelstuk van onze werkgroep de afgelopen drie maanden, maar we deden nog veel meer in die periode en hadden we, t/m eind november. in een dertiental werkochtenden onze vertrouwde locaties aan de Meerdijk, het Ossermeer, de Erfdijk, Hamelspoel, de Wooij, Hertogswetering, Keent, de Akkeren en de Stelt natuurlijk ook alle aandacht gegeven! Het gemiddelde aantal vrijwilligers op de werkdagen bedroeg zo'n 23. De natuurwerkdag werd in het gehele land op 524 locaties gehouden en er waren in totaal 14.345 vrijwilligers actief. Daarvan waren er 1460 die werkten op de 57 locaties in Noord-Brabant.

Dick Roza

100ste kratje groente overhandigd

In de nieuwsbrief van september was al te lezen, dat de tuinderij VanTosse zich had aangesloten bij het initiatief van een viertal Osse Volkstuinverenigingen (De Brug, Kromstraat Zuid, de Strepen en Amsteleind) om de overschotten van groente en fruit te gaan leveren aan de Voedselbank Oss e.o.

Stevia zoet gewas!

Dat mooie initiatief werd op zaterdag 26 september in onze tuinderij onder de aandacht gebracht door het overhandigen van het 100e kratje groente aan de vicevoorzitter van de Voedselbank Ivo Molkenboer. Het fraai opgemaakte kratje werd hem overhandigd door Threes Geelen en Koos de Groot van Volkstuinvereniging Amsteleind en Wethouder Johan van der Schoot. Een vijftigtal afgevaardigden van de tuinverenigingen, enkele geïnteresseerden uit plaatsen rondom Oss en een vijftiental van onze eigen tuinvrijwilligers waren bij die overhandiging aanwezig. Nadat de bezoekers met koffie en een lekkere traktatie welkom waren geheten door onze voorzitter Ronald Widdershoven, spraken Wim Uijen, Ivo Molkenboer en wethouder Johan van der Schoot respectievelijk over de noodzaak van doneren aan de Voedselbank, het belang van gezonde voeding en de kracht van samenwerking.

Na de uitreiking van het kratje groente kreeg de groep een rondleiding door de tuinderij door enkele van onze vrijwilligers, waarbij vooral de proefteelt van Stevia, het steeds populairder wordende zoetstofhoudende gewas, veel aandacht kreeg. Als afsluiting van de ochtend werd een hapje en een drankje aangeboden, waarbij onze tuinvrijwilligers zich perfecte gastvrouwen en -heren toonden.

Dick Roza

Tonnie van Hooff in Kaleidoscoop

Evenals Landschapsbeheer Oss heeft óók de gemeente Oss een regelmatig verschijnende nieuwsbrief, Kaleidoscoop geheten. Kaleidoscoop onderhoudt het onderlinge contact tussen de gemeente en haar ambtenaren net als onze nieuwsbrief, zij het dan alleen in digitale vorm!

Grote betrokkenheid bij werk!

Bevat de Kaleidoscoop meestal voornamelijk info over het hedendaagse reilen en zeilen van de ambtenaren, soms blikt men ook terug en vraagt aan een gepensioneerd medewerker hoe het nu met haar of hem gaat. En zo was in de oktoberuitgave "onze" Tonnie van Hooff aan de beurt en een verslaggever van Kaleidoscoop bezocht hem op onze werf aan de Tolstraat voor een interview. Tonnie vertelt in dat interview dat hij het, nadat hij zijn jas als gebiedsbeheerder bij de gemeente aan de kapstok had gehangen en het jack van Landschapsbeheer aan trok, nu ook uitstekend naar zijn zin heeft als medecoördinator naast Henk Smouter bij Landschapsbeheer Oss. Dat het werk als coördinator hem zo'n 30 uur per week kost, toont zijn betrokkenheid met alles wat Landschapsbeheer doet! En dat hij inmiddels ook een uitstekende band heeft opgebouwd met de vrijwilligers en de werkcoördinatoren, weet iedereen. Tonnie woont al vanaf 1972, toen hij met zijn vrouw Christa trouwde, in Ravenstein en werkte in die toen nog zelfstandige gemeente vanaf 1971 als werkleider bij gemeentewerken. Na de herindeling in 2003 verhuisde hij, na een dienstverband van 32 jaar, mee naar de gemeente Oss, waar hij gebiedsbeheerder kernen werd. Een behoorlijke stap, want een kleine gemeente als Ravenstein is niet te vergelijken met hoe de gemeente Oss er nu uitziet. Tonnie heeft in zijn 10-jarige loopbaan bij de gemeente Oss die gemeente stap voor stap zien groeien. Een goede zet hierbij was het oprichten van de dorpsraden. "Want het is van groot belang dat dorpen, ondanks hun aansluiting bij een grote gemeente, hun eigen stem kunnen laten horen", vindt hij.

Fietsen grote hobby!

Als gebiedsbeheerder met vijf dorpsraden en 22 kernen bezocht Tonnie er daarvan toch wel zo'n drie per week en daar ging behoorlijk veel tijd in zitten. Nu is hij 's avonds vaker thuis en heeft hij tijd voor andere dingen en zijn gezin, dat tijdens het huwelijk met Christa uitgebreid werd met twee dochters Linda en Anneke. Linda maakte Tonnie vorig najaar voor het eerst opa met haar zoon Tim en Linda kreeg in juli van dit jaar haar eerste dochter, die Isa werd genoemd. Tonnies vrouw Christa is natuurlijk óók erg blij dat hij na zijn pensioen geen dorpsraadvergaderingen meer hoeft te bezoeken! Maar die bezoeken leverden Tonnie natuurlijk wél héél veel kennis van de regio en een enorm aantal contacten op. Dat hij die in zijn werk bij Landschapsbeheer heel goed kan gebruiken, merken we iedere keer weer bij een werkochtend in zijn oude werkgebied. Tonnie die dus nu al 43 jaar in Ravenstein woont, zet zich al vele jaren in voor allerlei initiatieven en activiteiten in het historische

vestingstadje. Zo is hij o.a. betrokken bij de organisatie van "Ravenstein bij Kaarslicht" en maakt hij deel uit van het bestuur van Heemkundekring Land van Ravenstein. En last but not least: hij heeft nu ook meer tijd om te fietsen, want fietsen en dan vooral lange tochten zijn altijd een grote passie van hem geweest. Tochten van soms wel 1.500 kilometer, zoals vorig jaar toen hij met vrienden vier weken via verschillende landen naar Cambodja en Thailand fietste, zullen mogelijk wat minder gaan worden, maar lange afstanden fietsen blijft toch iets wat Tonnie heel graag doet. Maar gelukkig bieden ons eigen land en de omringende buurlanden natuurlijk óók nog meer dan genoeg fietsmogelijkheden!

Dick Roza

Zonnebloemers op bezoek bij Landerij VanTosse

Elk jaar biedt het bestuur van de Zonnebloem afd. H. Hart in Oss haar vrijwilligers een dagje uit aan als dank voor de bewezen diensten. Die uitjes zijn altijd in de buurt van Oss, zodat iedereen er op de fiets naar toe kan komen. Zodoende stalden 25 Zonnebloemvrijwilligers op maandagochtend 31 augustus hun fiets in de rekken bij onze Landerij VanTosse. Mede door het mooie weer werd het daarna een bijzonder geslaagde dag!

Tuinbezoek en wandeling

Nadat de Zonnebloemvrijwilligers door onze tuingastheer Maarten met koffie en koek ontvangen waren, vertelde voorzitter Ronald Widdershoven hen alles over het werk van Landschapsbeheer Oss en Landerij vanTosse. Opvallend was daarbij dat niemand van het bestaan van beide stichtingen afwist! Vervolgens hield Albert Toonen een interessante lezing over bijen en hun leefgewoontes en was het tijd voor een lunch in buffetvorm, die buiten op het terras genoten werd. Na die heerlijke lunch was het hoog tijd om de bezoekers eens iets te laten zien van onze activiteiten. Er werden twee groepen gevormd. De eerste groep kreeg een zeer leerzame rondleiding door de tuin met toelichting van Maria Michiels. De andere groep maakte een wandeling door de Stelt, onder leiding van Ronald. Beide groepen genoten hier enorm van. Bij terugkomst was er een fris drankje op het terras. Daarna werd iedereen aan het werk gezet voor een stukje creativiteit. Men kon kiezen: of een schilderij maken op een berkenboomschijf óf men kon op een berkenstammetje de welbekende kabouter afbeelden. Deze creatieve activiteiten werden door de warmte, zoveel mogelijk in de schaduw van de overkapping van Huis Cumberland gedaan. Iets vroeger dan gepland, in verband van een naderend onweer, fietste de groep naar restaurant Gossimijne in Oss, waar het dagje uit met een heerlijk diner werd afgesloten!

Dick Roza

Onderhoud aan fietsbewegwijzeringen

Zoals u misschien weet onderhoudt Landschapsbeheer binnen de gemeente Oss zowel de wandelroutes (houten paaltjes waarop een groen schildje met een gele pijl) als de fietsknooppuntroutes (witte metalen bordjes waarop een pijl en een getal in een cirkel). Maar misschien wist u nog niet dat we, sinds ongeveer een jaar, ook verantwoordelijk zijn voor de fietsbewegwijzering.

Vrachtwagens en wegconstructies

Het gaat hier dan om de bekende witte palen ('masten', in het toepasselijke jargon) waaraan de rood-witte bordjes hangen die richting en afstand aangeven. Twee keer per jaar (tegelijk met de fietsroutes) worden alle wegwijzers geïnspecteerd en, waar nodig, hersteld. Om een idee te geven: in de gemeente Oss zijn ca. 180 locaties met in totaal meer dan 250 masten, die verwijzen naar 50 verschillende bestemmingen. Sneuvelen bij de knooppuntroutes de meeste borden door wat al te enthousiast maaien van de berm en door regelrechte baldadigheid, bij de wegwijzers ligt dat anders. Voor vernielzuchtige jongeren (?) hangen de borden te hoog; de meeste schade wordt aangericht door vrachtwagens en zwaar beladen trekkers met aanhanger, die bij een wat te krap genomen bocht wel eens een arm eraf willen rijden. Maar een minstens even groot punt van aandacht vormen wegwerkzaamheden: bij reconstructie of verlegging van een kruispunt bijvoorbeeld, worden (uiteraard) alle verkeers- en andere bebording tijdelijk verwijderd; het is dan onze taak om na afloop weer te zorgen dat alle masten worden teruggeplaatst en de bordjes niet worden verhangen, maar juist weer in de correcte richting wijzen.

Zo was begin november de nieuwe situatie bij rotonde aan de Kennedybaan/Beatrixweg (nabij Lithoijen) aan de beurt.

Op een schitterende herfstdag rukten Menno van der Most en ondergetekende uit om, met hulp van de Korenbeemd, daar vier masten (met hun zware betonnen voet) te plaatsen en één mast te verplaatsen van de Lithoijense dijk naar de (eveneens gereconstrueerde) kruising met de Lutterstraat.

Daarna was het nog een heel zoektocht om de oude richting-borden weer in de juiste stand aan de juiste mast te krijgen. Voor die éne mast meer ten opzichte van de oude situatie moeten de borden nog worden geleverd, maar verder is nu alles weer op orde en zou, tenminste op dat punt, geen fietser meer de verkeerde afslag moeten nemen.

Hans Hamersma

Maashorst Spelt Vereniging genomineerd

Uit ruim 30 aanmeldingen koos een deskundige jury de inzending van de Maashorst Spelt Vereniging als één van de negen beste voor de Food to Fit Award 2015. Het project behoort daarmee tot de meest innovatieve op het terrein van voeding en gezondheid.

Op 16 oktober was bij de Agri-Food Capital van ZLTO in Den Bosch de pitch voor de eindronde: drie genomineerden konden dan doorgaan naar de finale in februari. Helaas is het ons niet gelukt bij de laatste drie te eindigen, maar al met al vonden we de nominatie al een groot succes, zo kort na de oprichting van de Maashorst Spelt Vereniging!

Henk Smouter

Wisent komt naar de Maashorst!

Een groter natuurlijk hart, met meer ruimte voor natuurlijke processen en een robuuste natuur. Met dit plaatje in het hoofd hebben de Maashorstgemeenten Uden, Landerd, Bernheze en Oss, Staatsbosbeheer en het Waterschap afspraken gemaakt over de inrichting en het beheer van De Maashorst. In het kader van deze afspraken kan nu met de uitvoering begonnen worden. Dat betekent dat de Maashorst volgend jaar een nieuwe bewoner kan verwelkomen: de wisent, het grootste Europese dier!

Inrichting wengebied

Samen met de tauros en de exmoor pony gaat de wisent de Maashorst begrazen en zorgen voor een gevarieerder beheer van het natuurgebied. In december wordt gestart met de voorbereiding voor het inrichten van het wengebied. Dit is een gebied waar de eerste wisenten kunnen wennen aan hun nieuwe omgeving. Naar verwachting worden er 13 wisenten geplaatst in een gebied van ongeveer 200 hectare, in het zuidoosten van de Maashorst. Binnen het wengebied zorgt ARK Natuurontwikkeling ervoor dat er een aaneengesloten begrazingsgebied ontstaat, dat in december al wordt ingericht. Dit betekent dat er aan de noordkant nieuwe rasters worden gezet. De Schotse hooglanders die nu in het gebied grazen, worden uit dit gebied gehaald, zodat het een tijdje vrij is van grote dieren en eventuele ziektekiemen of parasieten bij de komst van de wisenten verdwenen zijn. Het gebied blijft tot februari toegankelijk voor bezoekers. Wel zijn er enkele paden afgesloten vanwege het raster dat tijdelijk wordt geplaatst. In februari wordt het wengebied afgesloten voor publiek, zodat de wisenten, die deels uit de Kennemerduinen en deels uit het buitenland komen, er in maart hun entree kunnen maken. Ze krijgen een jaar de tijd om te wennen aan hun nieuwe omgeving. In dat jaar zullen er verschillende excursies onder begeleiding plaatsvinden. Naar verwachting zal vanaf maart 2017 het gebied weer vrij toegankelijk zijn. (DR)

www.demaashorst.nl

Kort Nieuws

Landschapsbeheer werkt mee aan kunstwerken

In de nieuwsbrief van september hebt u (op pagina 9) kunnen lezen over twee kunstwerken van snoeihout, die een drietal kunstenaars in opdracht van de gemeente in de openbare ruimte gaan maken. Landschapsbeheer gaat ook meewerken om die kunstwerken te realiseren.

Herfstblad en Tempel

Voor het kunstwerk in de vorm van een herfstblad, dat ontworpen werd door Jan van Dijk en dat op het hellende gazon bij de Hazenakkervijver komt te staan, haalt Landschapsbeheer het hout uit het Docfabos. Dinsdag 1 december hebben onze vrijwilligers daar gezaagd, samen met de vrijwilligers van de gemeentelijke boswachter Willie Sommerdijk. Het hout voor het andere kunstwerk, een ronde tempel, die ontworpen werd door Annelies van Rijn en Stephan van den Thilart, komt van de knotwilgen die staan bij het Burg. Deelenkanaal, vlak bij de brug van Macharen. Daar gaan we echter pas in februari mee aan de slag. De ronde tempel zou eerst in Schadewijk komen, maar vanwege te verwachten vernielingen aldaar, wordt dit kunstwerk nu ergens in de nieuwe wijk Horzak gebouwd. (DR)

Even voorstellen

Mijn naam is Annie Martens en sinds juli 2015 ben ik aan de slag bij de Landerij VanTosse wat betreft de Communicatie & PR. Een organisatie waar ik me graag voor in wil zetten. Velen van jullie heb ik al ontmoet in de Tuinderij, erg leuk om te zien hoe een ieder met toewijding aan de slag is. Niet alleen erg leuk dat iedereen zo vol passie is, maar vooral ook dat er zulke mooie resultaten geboekt worden! Neem bijvoorbeeld het hele gebeuren rond hop, spelt, stevia, de cranberry's, de tuin met al zijn groente en kruiden (waar ook de voedselbank wekelijks van mee mag genieten). Dat zijn zaken die beslist niet geheim hoeven te blijven! Als communicatiedeskundige een prachtige uitdaging voor mij om dit bij het grote publiek bekend te maken!

Zoals jullie wellicht weten is voor de Landerij VanTosse een Facebookpagina en een Twitteraccount ingesteld. We proberen hier regelmatig foto's met tekst op te plaatsen om jullie en andere geïnteresseerden te informeren over wat er zoal gaande is in de Landerij VanTosse.

Daarnaast is er ook een website voor Landerij VanTosse. Momenteel zijn we druk bezig om de website www.landerij-vantosse.nl te vernieuwen. Er moet nog het een en ander aan gebeuren, maar we streven ernaar dat deze het eind van het jaar gereed is.

Ook hebben we een film gemaakt van het werk in de Tuinderij met alle vrijwilligers. Deze film staat op het YouTube kanaal van Landerij VanTosse en is ook te bezichtigen via de website. Daarnaast komt erook een nieuwsbrief voor Landerij VanTosse, de eerste zal verschijnen in februari. Hier gaan we allerlei berichten op plaatsen over wat er zoal gaande is in en rond de Tuin. Kortom veel ontwikkelingen om te laten zien wat er allemaal voor moois ontstaat bij Landerij VanTosse met dank aan de toemeloze inzet van de vrijwilligers!

Ik hoop jullie in de toekomst nog vaak te mogen ontmoeten in de Tuinderij of bij Landschapsbeheer Oss en hoop jullie van dienst te kunnen zijn. Mochten jullie mij nodig hebben bel of mail mij gerust: Tel: 06 54273401 Email: anniemartens-jam@gmail.com

Paalgraven....een hangplek

Schrik niet als u de kop boven dit artikelje leest. Het archeologisch monument Paalgraven is beslist geen hangplek geworden waar de jeugd 's avonds drinkend en rokend rondhangt! De kopregel stond boven een artikel dat Joost Kocken schreef in de oktober-uitgave van E Magazine van Heemkundekring Ravenstein. Dat gaat over de galg, die héél lang geleden op één van de grafheuvels op Zevenbergen stond, vandaar! (DR)

www.brabantbekijken.nl

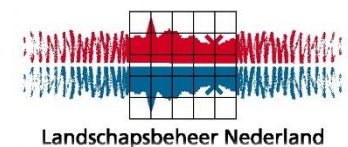
Leestekens van het Landschap

Eind november werd door het coördinatiepunt Landschapsbeheer de nieuwe website "Leestekens in het Landschap" geïntroduceerd. Op die website wordt informatie verstrekt over de betekenis, verspreiding en omstandigheden van meer dan 300 landschapselementen in Nederland.

Website wordt uitgebouwd

De website is gemaakt door deskundigen van Landschapsbeheer Nederland en de Rijksuniversiteit Groningen met financiële steun van het Leestekens van het Landschap Fonds van het Prins Bernhard Cultuurfonds. In de komende jaren zal de website met hulp van zowel professionals als vrijwilligers verder worden uitgebouwd, gedetailleerd en interactief worden gemaakt. (DR)

www.leestekensvanhetlandschap.nl

Houtverkoop Tolstraat

Gemeen hout

Niet verzaagd, niet gekloofd, niet gesorteerd €40/m³

Eiken

Niet verzaagd, niet gekloofd, niet gesorteerd €45/m³

Gemeen hout

Verzaagd, gekloofd, los gestort €50/m³

Eiken

Verzaagd, gekloofd, los gestort €55/m³

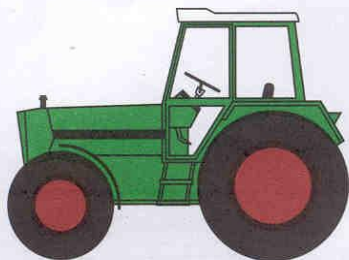
Gemeen hout

Verzaagd, gekloofd, gestapeld €80/m³

Eiken

Verzaagd, gekloofd, gestapeld €90/m³

Het hout is af te halen op dinsdagmorgen tussen 9.30-12.00 uur op onze Landschapswerf, Tolstraat 3, Oss.

LOONBEDRIJF PETER LOEFFEN

Waterstraat 5, 5374 KB SCHALJK • Tel.: 0486-461505 • Fax: 0486-464230

De dodendraad leeft

De vrijwilligers die mee gingen met ons uitje naar de Kempen op 2 september, zullen het zich zeker nog wel herinneren: de confrontatie tijdens de smokkelroutewandeling met dat afschrikwekkende gerenoveerde stuk van de dodendraadversperring, die in de eerste wereldoorlog België en Nederland van elkaar scheidde. En de indrukwekkende verhalen die de gidsen ons daarbij vertelden!

20.000 witte krokussen

Dit jaar is het 100 jaar geleden dat de gruwelijke grensversperring, die twee landen over een afstand van maar liefst 180 kilometer van elkaar scheidde, die zoveel doden kostte en die zo diep ingreep in het sociale en economische leven van de grensbewoners, werd aangelegd. Om de herinnering aan de dodendraad levend te houden en vooral ook omdat in deze tijd zoveel oorlogsvluchtelingen grenzen proberen over te steken, heeft Stichting "Verhalis"* in samenwerking met gamecommunity Geocoaching het landkunstwerk "De Dodendraad leeft" gerealiseerd, een project op het snijvlak van kunst en erfgoed. De dodendraad komt in dat project volgend voorjaar in een ludieke vorm weer tot leven, namelijk als een sliert van 20.000 witte krokussen, die over een lengte van 10 kilometer dwars door het landschap slingert tussen het Belgische Wuustwezel en het Nederlandse Zundert. De 20.000 krokusbollen werden op 25 oktober, in aanwezigheid van de burgemeesters van beide gemeenten, samen met kinderen van 12 basisscholen uit de buurt, in de historische aarde geplant. Diegenen die de historie van de dodendraad niet kennen, adviseren we eens op die naam te googelen.

U vindt er ontzettend veel informatie en zelfs een wandelrouteverslag. Geocachers kunnen een speciale cache lopen, gemaakt door de befaamde geocacher Corke te vinden op [op geocoache.com](http://op.geocoache.com). (DR)

*Stichting Verhalis verzamelt herinneringen en verhalen.

Wijstbosje wordt hersteld

Op vier plaatsen in de regio is het wijstverschijnsel te zien; grondwater dat aan de oppervlakte komt, is te zien nabij de Peelrandbreuk, zoals bij Hengstheuvel in Slabroek, het Sint Anna Bosje bij Uden, Donzel bij Nistelrode en het Wijstbos in Zeeland.

Twee poelen erbij!

De eerste drie gebiedjes kregen al eerder een opknapbeurt, maar nu is het laatste perceel het Wijstbos aan de beurt. Op 21 september werd aan de Langendonkweg in Zeeland begonnen met de revitalisering van het fraaie en unieke gebied die, als alles volgens planning verloopt, eind dit jaar zal zijn afgerond. Er worden twee poelen, een verlaging in een weiland en een natuurvriendelijke oever aangelegd. In het populierenbosje wordt een rij bomen gekapt. Het is de bedoeling om dit bosje langzaam om te vormen naar een bos dat uit soorten bestaat die op deze plek van nature thuishoren. Ook wordt er nieuwe beplanting aangebracht. Ten behoeve van het recreatieve gebruik wordt het bestaande wandelpad doorgetrokken naar de Vensteeg en naar het Kladderpad, zodat het mogelijk wordt een ommetje te maken. Verder worden er twee zitplekken met een informatiebord ingericht. (DR)

Empelse Waard wordt proeftuin

Hogeschool HAS Den Bosch en Natuurmonumenten slaan de handen ineen: natuurgebied Empelse Waard wordt een experimenteerruimte met oog voor de natuur en een blik op de toekomst. Studenten van "groene" studies krijgen hier de ruimte om op tal van vlakken onderzoek te doen.

Wat gaan studenten doen?

Twee studenten hebben de mogelijkheden van de "proeftuin" in samenwerking met Natuurmonumenten onderzocht en een advies gegeven over de organisatie ervan. Het is de bedoeling dat het natuurgebied straks door studenten wordt beheerd. Om het project goed op poten te zetten richt de HAS daar een natuurleerbedrijf voor op. Daarna moet het project een concrete invulling krijgen met onderwerpen als innovatie en experimenteren op het gebied van leefbaarheid, ecologie, verdienmodellen, vragen vanuit de arbeidsmarkt en natuurbeheer. Zowel de HAS als Natuurmonumenten worden geconfronteerd met overheidsbezuinigingen. Door nauwer samen te werken willen beide organisaties meer bereiken door kruisbestuiving, kennisdeling en kostenbesparingen. Deze samenwerking is beklonken in een intentieovereenkomst getekend door de directies van HAS en Natuurmonumenten.

Relatie tussen stad en land

Groepen studenten beginnen met de uitvoering van onderzoek op het vlak van natuurbeheer en de relaties tussen stad en land. Het natuurleerbedrijf gaat daarna verder aan de slag met het beheer van het gebied. Doel van HAS en Natuurmonumenten is dat het natuurleerbedrijf zoveel als mogelijk het beheer gaat voeren over het gebied. In de praktijk betekent dit dat groepen studenten met regelmaat in het gebied aanwezig zullen zijn en mede aanspreekpunt worden voor recreanten en omwonenden. Aan de openstelling van het gebied en de mogelijkheden voor recreanten verandert niets. De recreant kan blijven genieten van de mooie natuur die de Empelse Waard te bieden heeft! (DR)

Tweede prijs voor Maasmeanders

Op de Recreatievakbeurs die op dinsdag 3 november in Hardenberg gehouden werd, heeft Stichting Maasmeanders - waarin zo'n 90 recreatieondernemers in het Maasgebied georganiseerd zijn - de award voor veelbelovend toeristisch samenwerkingsverband behaald. Maasmeanders was één van de drie genomineerden voor de award en behaalde de tweede prijs.

Resultaatgericht gedrag

De Toeristisch Samenwerkingsverband Award "Pleisureworld" wil de professionalisering in de gastvrijheidseconomie ondersteunen. De uitreiking van de award voor het beste initiatief in toeristische samenwerking werd voor de eerste keer gehouden. Criteria, waarop getoetst werd, waren nieuwheid, originaliteit, marktpotentie, commerciële onderbouwing en de aandacht op trends en maatschappij. "Sterk van Maasmeanders is de durf om het kaf van het koren te scheiden en het proces te professionaliseren. De groep ondernemers in dit netwerk groeit. Ook professioneel resultaatgericht gedrag lokt ook bereidwilligheid uit om bij de groep voorlopers te horen", zo omschreef de juryvoorzitter, het werk van Maasmeanders in onze regio. (DR)

Fairtrade ontbijt

Op woensdag 4 november organiseerde de gemeentelijke werkgroep Fairtrade van het platform millenniumdoelen Oss een informeel ontbijt in het gemeentehuis in Oss.

Fairtrade verder stimuleren

Het ontbijt werd als bedankje aangeboden aan alle ondernemers die hebben meegewerkt aan het behalen van de titel Fairtrade Gemeente. De gemeente Oss is sinds 2013, mede door de inzet van vrijwilligers, verenigingen, instellingen en ondernemers een Fairtrade Gemeente. Er waren presentaties van duurzame keurmerken, zoals Max Havelaar, Fairtrade, Biologisch EKO e.d. (DR)

Herders ontwikkelen landgoed

Wim en Joke Jans, het bekende herdersechtpaar uit Zeeland, zorgen er met hun vier kuddes Kempische heideschappen voor dat de heide weer terugkomt op het grafheuvelterrein in Zevenbergen. Maar u kunt ze met hun schapen óók tegenkomen op de natuurterreinen in Herperduin, de Maashorst, het Aadal en de Bospoelen in Veghel. Ook in twee stadsparken in Oss en in Nijmegen, Mill en Boxmeer houden de schapen het gras kort en zorgen er voor de verspreiding van planten en kruiden.

Helft natuur, helft akkers

Over niet al te lange tijd zullen Wim en Joke niet alleen hun ca 900 schapen hoeden, maar óók de eigenaars zijn van een landgoed dat, met een drietal subsidies, op de agrarische gronden rondom hun boerderij 't Nabbegat wordt ontwikkeld. Daarmee gaat hun al lang bestaande droom in vervulling! Het landgoed, dat evenals hun boerderij 't Nabbegat gaat heten, heeft een oppervlakte van 30 hectare. Daarvan wordt ongeveer de helft als ouderwets boerenakkerland ingericht, met ambachtelijke landbouw op "bolle" akkers met karrensporen en wandelpaden. De rest van de grond wordt gevarieerde natuur tegen de al bestaande Maashorstnatuur aan.

Foto: natuurfotograaf Hans Koster

Op de "bolle" akkers*, die bemest worden met eigen stal mest, zullen oude graansoorten, zoals spelt en gerst, ingezaaid worden. Enkele jaren geleden zorgde Wim met een grote akker met brouwergerst er nog voor dat het eerste Maashorstbier gebrouwen kon worden. Een kleine groep schapen zal óók op het nieuwe landgoed gaan lopen. Er komen op het landgoed ook nog zes woningen en een zorginstelling voor mensen met dementie. Er is namelijk een regeling die toestemming geeft dat er per vijf hectare grond op een landgoed één woning gebouwd mag worden. De planning is dat het landgoed begin januari 2017 gereed zal zijn. (DR)

* Door de eeuwenlange aanvoer van potstalmest met o.a. heideplagsel kwam er in de loop van de tijd zoveel zand en organisch materiaal op deze akkers dat ze hoger kwamen te liggen dan de omgeving, vandaar de naam bolle akkers.

Uitzending gemist?

30 september Restauratie tweede tuinhuisje Ravenstein.
19 oktober Brabantse Dorpen Derby.
5 november Food en Craftmarkt in Ravenstein.

www.omroepwalraven.nl

Ernest de Groot won fotowedstrijd Groene Vrijwilliger

Ter gelegenheid van "de Dag van de Groene vrijwilliger" op 10 oktober organiseerde Brabants Landschap een fotowedstrijd met als thema "Groen Vrijwilligerswerk". De uitkomst van die wedstrijd werd bekend gemaakt op de dag van de Groene Vrijwilliger in Goirle.

Fascinerend waterleven!

Als voorwaarde was gesteld dat het onderwerp van de foto betrekking moest hebben op groen vrijwilligerswerk, dat er personen in actie op te zien zouden zijn en dat het een recente foto moest zijn. En daaraan voldeed de foto van Ernest de Groot van Vrijwillig Landschapsbeheer Uden perfect! Vandaar dat er bij de jury, bestaande uit vier medewerkers van Brabants Landschap en fotograaf dhr. H. Pijnenburg, geen enkele twijfel bestond dat de foto van Ernest beslist de allerbeste was. Ernest fotografeerde tijdens de Nationale Sloopjesdagen op 14 juni van dit jaar een groep enthousiaste kinderen, die o.l.v. VLU voorzitter Willem Peters, aan hun ouders en grootouders lieten zien hoe rijk het onderwaterleven in een amfibieënpool langs de Leygraaf nabij Uden is! (DR)

Leesbaar Landschap

Op maandag 7 september organiseerde de werkgroep Eigen Leden van IVN Oss in het NMC centrum De Elzenhoek een lezing over "Leesbaar Landschap". De lezing werd gegeven door Bert Lemmens uit Aarle Rixtel en werd bijgewoond door zo'n twintig belangstellenden.

Landschap beter begrijpen

Leesbaar Landschap is een methode om op verschillende manieren naar het landschap te kijken en daardoor het landschap beter te begrijpen en er van te genieten. In de lezing werd daar op verschillende manieren op ingegaan. Het eerste gedeelte was, aan de hand van kaarten en ander materiaal, vooral informatief. Het tweede gedeelte vroeg activiteit van de aanwezigen. In groepjes van drie kreeg men drie foto's van landschappen te zien en aan de hand daarvan liet men weten of het een oud landschap was, nieuwe natuur of een combinatie van beide. (DR)

Instituut voor natuureducatie en duurzaamheid

MAASPARK RECREATIE

- * Groepsaccommodaties (2 x 20 personen) volledig ingericht en geheel toegankelijk voor minder valide
- * Losse kamer verhuur
- * Sfeervol cafe met bultenterras
- * Vergader- en conferentieruimte
- * Verzorging van onblijt, lunch en diner
- * Organisatie van activiteiten en workshops
- * Een rustige, groene kindvriendelijke omgeving en camping.

Kijk voor meer informatie op onze site: LAURENSHOEVE.NL Of bel: 0486 412166

Poelstraat 3 5371KJ Dieden Tel: 0486 412166 Fax: 0486 41 53 26 E-mail: laurenschoeve@home.nl

Kookboek Brabanders Koken

In september verscheen het kookboek "Brabanders Koken" met daarin 50 recepten van Brabanders. Daarvan is ongeveer de helft uit Oss en omgeving afkomstig. Het initiatief van het boek kwam van Rotaryclub Oss-Maasland en de opbrengst is bestemd voor de Ruud van Nistelrooij Academy.

Veel bekende Ossenaren

In het kleurige en fraai vormgegeven receptenboek, dat een handige ringband heeft, krijgt elke auteur 2 pagina's toebedeeld, waarin hij of zij zijn of haar recept beschrijft en (voorzien van een foto) zichzelf voorstelt. Het is een bonte schakeling van professionals, hobbykoks en keukenprinsen en -prinsessen. Zo zien we recepten uit de keukens van de restaurants Den Uiver uit Megen, het Bomenpark uit Heesgen, het Buitengewoon, De Rooij Pepper en Tanuki uit Oss. En van de hobbykoks en keukenprinsen en -prinsessen noemen we burgemeester Wobine Buijs, centrummanager Jack van Lieshout, Jeanette Huussen van de VVV, Afke en Jasper Spierings van Spierings Landwinkel, Hanneke van der Locht van Bierbrouwerij Oijen, Marian Wagemakers van Dalco, Eric Horvath van DTV, Herman Teeuwen van Sport 2000 en Mariëtte Radstake van de Lievekamp. En om in eigen kring te blijven: ook de vrouw van onze voorzitter, Wine Widdershoven, vertelt het geheim van haar Indische krabkoekjes. Het boekje, waarvan 2.500 exemplaren werden gedrukt, is voor €9,95 te koop bij Boekhandel Derijks of via Rotaryclub Oss-Maasland. (DR)

www.rotary.nl/ossmaasland

DE MAASHORST

Eten uit het wild

Op zondag 5 juli hield IVN-Oss een natuurwandeling door de Stelt met als thema "Eten uit het wild".

Herhaling waard!

Ruim 20 deelnemers trotseerden de warmte en liepen deze middag mee. Het was sinds lange tijd dat een IVN-wandeling op een middag was. Voor enkele van de vier gidsen was het de eerste stap richting zelfstandig gidsen. Alle vier de gidsen zijn een jaar geleden geslaagd voor de tweejarige gidsopleiding. Zij lieten zich deze middag begeleiden door Geertje Jansen van "Wandel-oogst.nl", een superdeskundige op het gebied van wildplukken, omdat dit onderwerp helaas een leuk, maar enigszins onbekend terrein is. Planten die deze middag aan bod kwamen waren o.a. de brandnetel en look zonder look. Met wat tips over bereiding, de voedingswaarde en soms ook over andere eigenschappen van deze planten, zoals geneeskracht, maakte het tot een ontspannen en leerzame middag. Zeker de moeite van herhalen waard! Frank van Dorst

www.wandeloogst.nl

Maashorst verjaardagskalender

De Maashorstboeren hebben een verjaardagskalender inclusief, 10 ansichtkaarten, uitgebracht. Kalender en kaarten zijn te koop bij de Maashorstboerderijen/streekwinkels en bij de VVV's in Uden, Oss, Landerd en Bernheze voor een gezamenlijk bedrag van €7,95. euro. U kunt ook bestellen via de website, maar dan komen er nog verzendkosten bij natuurlijk. (DR)

www.maashorstboeren.nl

De golf van Martijn

Elke dinsdagochtend is hij in onze tuinderij in de Stelt, in de buurt van de poel te vinden; de jonge kunstenaar Martijn van den Heuvel. Hij is daar bezig om meestal samen met Albert Toonen en Wout van Zuilichem het bijenhotel annex kunstwerk te maken dat de naam De Golf kreeg en waarover Henk Smouter op pagina 4 meer informatie geeft.

Natuurlijk kunstwerk

Martijn van den Heuvel is 24 jaar geleden in Oss geboren en woont nu in Boekel. Daar helpt hij momenteel mee aan de totstandkoming van "Ecodorp Boekel", een auto-vrij, duurzaam en zelfvoorzienend dorpje van 35 huizen. Martijn is afgestudeerd aan de Technische Universiteit Eindhoven (Industrial Design). noemt zijn project een natuurlijk esthetisch kunstwerk, dat gemaakt wordt van houtstammetjes, zand en in een later stadium, een begroeiing van sedum, De houtstammetjes, opgevuld met zand, zijn op dusdanige wijze gestapeld dat er een mooie vorm ontstaat. Dit is in harmonie met het omringende landschap en lijkt op een golf, die op het punt staat te breken. Zodra de Golf af is - zo ongeveer half januari schat Martijn - kan de natuur verder haar gang gaan. Het kan dus nog even duren voordat de Golf op z'n mooist is! (DR)

Grutto gekozen tot nationale vogel

De grutto is op 17 november door het Nederlandse publiek verkozen tot nationale vogel. De verkiezing van de nationale vogel werd georganiseerd door het VARA-programma Vroege Vogels, in samenwerking met Vogelbescherming Nederland.

Oer-Hollandse weidevogel

Bijna een kwart van de 41.669 stemmen (9973) is naar deze weidevogelsoort gegaan. De merel eindigde met 4953 stemmen op de tweede plaats en de huismus met 4948 stemmen op drie. Verder deden nog aan de verkiezing mee: de ijsvogel (4), de Kievit (5), de roodborst (6), de koolmees (7), de boerenzwaluw (8), de blauwe reiger (9) en de ooievaar die, teleurstellend, de laatste plaats in beslag nam. De meeste landen hebben al een vogel als nationaal symbool.

Zo heeft Amerika de zeearend, India de pauw en heeft Engeland de roodborst als nationale soort. Nederland had tot nu toe geen nationale vogel, reden dus voor Vroege Vogels en Vogelbescherming Nederland om de afgelopen maanden deze verkiezing te organiseren. Naar aanleiding van de verkiezing van de grutto gaat Vogelbescherming Nederland op 19 en 20 maart 2016, daags voor de lente, een speciaal weekend organiseren rond het moment dat de meeste grutto's terugkomen vanaf hun overwinteringsplek in Afrika en Zuid-Europa. Kunstenaar Erik van Ommen maakte een fraai beeldmerk van de grutto. (DR)

De Groene Loper Maashorst

De komende jaren komt €22.500 euro beschikbaar voor burgerinitiatieven die De Maashorst verrijken. Met het gebiedsprogramma "Meer Maashorst, een gezond landschap" wordt op verschillende plekken nieuwe natuur gerealiseerd. Tegelijk wordt de beleving van de Maashorst en de verbinding met de omliggende kernen versterkt, onder andere met het IVN- burgerparticipatieproject.

"De Groene Loper": voor ideeën van bewoners die een goede bijdrage leveren aan De Maashorst komen in totaal dertig vouchers van €750 beschikbaar. Meer informatie over de Groene Loper Maashorst: www.demaashorst.nl.

Op zoek naar dassensporen in het Bomenpark

Op zondagmiddag 18 oktober organiseerde IVN-Oss een natuurwandeling van 4 kilometer speciaal voor kinderen met de titel "Hier zou best eens een das kunnen wonen!" Dat de kinderen een das zouden zien, was onwaarschijnlijk, want die dieren leven vooral in de ochtendchemering, maar vooral het zoeken naar sporen van de das stond centraal die middag.

1.000 meldingen

Dassen komen voor in het gebied Hooge Vorssel, waar het Bomenpark een onderdeel van uitmaakt, net als op de Maashorst en Herperduin. In totaal gaat het om 5 á 6 families in het gebied van circa 10 dieren. Dassen waren bijna verdwenen, maar door een goed herintroductieprogramma van Stichting Das en Boom is het aantal flink toegenomen. Daaraan hebben de 3 dassentunnels en de twee natuurbruggen onder en over de (snel)wegen A50, A59 en N 39 zeker een bijdrage geleverd. Toch vielen er in 2014 nog 18 verkeersslachtoffers onder de dassen. Best veel dus op een totaal van 60. Dat aantal ligt waarschijnlijk nog wel hoger, omdat dieren die op de snelwegen gedood zijn door Rijkswaterstaat opgeruimd worden en niet in de telling zijn opgenomen. Zo werd op dinsdag 8 september nog in de berm van de A59 bij Geffen een dode das gevonden die waarschijnlijk was aangereiden. Aan beide zijden van de snelweg zijn dassenburchten en er zijn geen voorzieningen voor dassen getroffen! Jaarlijks ontvangt Stichting Das en Boom zo'n 1.000 meldingen van aangereiden dassen. Onbegonnen werk om uit te zoeken waar die vandaan komen. Das en Boom houdt wél een databank bij van alle meldingen met als doel gevaarlijke plekken in beeld te krijgen! (DR)

Naar minder verkeersdoden op Stippelberg

Op de wegen in natuurgebied de Stippelberg bij Rips, één van de mooiste en grootste terreinen van Natuurmonumenten in onze provincie, werden vorig jaar 50 dieren dood gereden. Daaronder reeën, vossen, dassen en wilde zwijnen. Nieuwe maatregelen, zoals verkeersborden en roterende wildspiegels moeten dit aantal fors terugbrengen.

Ook wilde zwijnen

Naast de gemeentelijke 80-kilometerweg, die het landgoed doorkruist, lopen om het gebied heen nog enkele drukke verkeerswegen. Overstekend wild zorgt daar met name in de nachtelijke uren voor gevaarlijke situaties. Daarom namen Natuurmonumenten, de gemeente Gemert-Bakel en de plaatselijke wildebeest samen maatregelen. Op twee wegen zijn attentieborden geplaatst die automobilisten waarschuwen voor overstekend wild. Ook zijn langs die wegen reflectorpaaltjes geplaatst met roterende wildspiegels. Die spiegels weerkaatsen het licht van de koplampen van passerende auto's naar de bermen. Dit veroorzaakt lichtflitsen die de dieren afschrikken. Natuurmonumenten heeft de bermen gesnoeid, zodat de reflectoren het licht goed het bos in kunnen kaatsen. In het gebied leven sinds enige tijd ook wilde zwijnen. Hoewel het aantal aanrijdingen met reeën groter is, is bij een aanrijding met een wild zwijn de kans op schade groter! (DR)

De wereld op je bord!

Op vrijdag 16 oktober genoten maar liefst 160 Ossenaren in het gemeentehuis van een driegangen diner, samengesteld en gekookt door Tom Loose van het Cityhotel. Deze dag was er wereldwijd aandacht voor voedsel en de verdeling daarvan. Het diner, waarvan de kosten slechts €10 bedroegen, werd georganiseerd door Werkgroep Oss Wereldwijd, een onderdeel van Platform Millenniumdoelen Oss.

Vers, verser, verst!

Het doel van de avond was om op een bijzondere manier aandacht te vragen voor de verdeling van voedsel in de wereld. Samen eten, elkaar ontmoeten en tegelijkertijd op een leuke manier geïnformeerd worden over deze wereldmaaltijd. Elk jaar wordt een ander thema gekozen en dit jaar was dat: "Vers, Verser, Verst". Hebt u er al eens bij stilgestaan hoeveel kilometers uw voedsel af moet leggen voordat het op uw bord ligt? Waarom je eten van ver halen, terwijl er dichtbij óók zoveel lekkers is! Wereldwijd wordt er genoeg voedsel geproduceerd voor alle mensen. Toch lijden er bijna 1 miljard mensen in de wereld honger. Het voedselvraagstuk is niet gemakkelijk op te lossen, omdat je te maken hebt met conflicten, handelsstructuren en het niet juist omgaan met natuurlijke hulpbronnen. Het platform Millenniumdoelen wil graag meer voedselzekerheid voor iedereen wereldwijd! Wie wil, kan de recepten nog eens nalezen of zelf uitproberen op de website. (DR)

www.millenniumdoelenoss.nl

Slechtvalkenkast geplaatst

Leden van de Vogelwerkgroep Oss hebben recent in samenwerking met Vogelwacht Uden een slechtvalkenkast op het dak van de Heus Voeders in Ravenstein aangebracht. Op grote hoogte werd een speciaal daarvoor geconstrueerde nestkast aan de dakreling van de fabriekstoren bevestigd.

Supersnelle jager

Met behulp van de juiste materialen en speciaal klimmateriaal was deze klus binnen een halve dag geklaard. De verwachting is dat de kast begin volgend jaar door het aanwezige koppel slechtvalken wordt bewoond. Nadat in 2013-2014 een slechtvalkenpaar een vergeefse poging had gedaan op het dak van de fabriekshal van de Heus, is er nu een kunstnest geplaatst op het hoogste punt van de fabriekstoren! De slechtvalk is een supersnelle jager die zijn prooi met duikvluchten van wel driehonderd kilometer per uur uit de lucht grijpt en op slag doodt. Deze beduchte rover is daarmee de snelst vliegende vogel van de wereld. De slechtvalk is van oorsprong een rotsbewoner en met zijn krachtige lichaam, lange spitse vleugels en relatief korte staart jaagt hij voornamelijk op vogels en vooral op duiven. De laatste jaren gaat het weer wat beter met de populatie slechtvalken in Nederland. In 2012 zijn ruim 120 broedparen geteld in ons land. Voor meer info kijk dan op de website. (DR)

www.werkgroepslechtvalk.nl

De Koornbeemd b.v.

Cultuur- en Civieltechnische werken

Langendonkweg 11b 5345 HR OSS

www.dekoornbeemd.nl

KOOKWORKSHOP

BRAAIEN

€ 40,00 p.p.

Handen uit de mouwen en zelf aan de slag!

Bovenstaand menu is ook te boeken in een workshop. Samen met de **Braai-Meester** gaan jullie aan de slag om alle gerechten te bereiden. Een actieve maar vooral kegezellige workshop!

BOURGONDISCHE BBQ

Bij de BBQ kies je uit het pakket basis of de luxe. Geen zin om zelf te bakken? Dan regelen wij een kok erbij!

Ingrediënten BBQ basis

vanaf € 18,00 p.p.

- Vers gebakken stokbrood met kruidenboter en pesto
- Knoflooksaus, BBQ saus, cocktailsaus en satésaus
- Rundvlees salade, aardappel salade
- Boerenland salade
- Speklapje, kipsaté, BBQ worst, hamburger en gemarineerde kipfilet
- Vispakketje gevuld met witvis en groenten

Ingrediënten BBQ de luxe

vanaf € 22,50 p.p.

- Vers gebakken stokbrood met kruidenboter en pesto
- Knoflooksaus, BBQ saus, cocktailsaus, rode wijnsaus en satésaus
- Rundvlees salade, aardappel salade
- Boerenland salade, vers fruit salade
- Kipsaté, speklapje, hamburger, varkenshaas in spek, biefstuk van de haas
- Zalmfilet, gambaspiesjes en vispakketje

Groenten, Fruit, Verse salades, Boeren zuivel, Kaas, Vlees, IJs, Streekproducten en Geschenken

Onze openingstijden:

ma	gesloten
di t/m vr	10:00 - 18:00
za	9:00 - 17:00

Wist u dat de familie Spierings, naast het melkvee bedrijf en de

sierviskwekerij, ook een Landwinkel heeft? Hier vindt u een ruim assortiment verse producten uit de regio, waaronder VanTosse streekproducten. Kom snel eens langs, wij helpen u graag!

U vindt ons aan de Oijenseweg 284 in Oss, net buiten de Oijense Zij naast Spierings Vis.

Oijenseweg 284 - Oss - www.landwinkelspierings.nl

www.ecopoll.nl

Bezoek het bijenteeltmuseum/imkerij en stap in de wereld van de honingbij. Tevens verkoop van honing en andere bijenproducten en imkermaterialen.

Voor rondleidingen, workshops & imkeropleidingen:
Imkerij Ecopoll, Leiweg 5c Geffen, 06-20431610
Openingstijden: vrijdag en zaterdag van 11.00 tot 16.00 uur of op afspraak

Bijenteeltmuseum - Imkerij

Beregeningsinstallaties
www.regenopafroep.nl

Houtversnipperservice
www.houtversnipperservice.nl

RUIJS Tuintechniek
M 06-51286021

Leidingtrekmachines
www.leidingtrekker.nl

Werkgroep Landschapsbeheer Oss

Werkdagen en mededelingen

Werkschema 2016

Januari

Vrijdag 8, woensdag 13, vrijdag 22, vrijdag 29

Februari

Zaterdag 6, vrijdag 12, woensdag 17, vrijdag 26

Maart

Zaterdag 5, vrijdag 11, woensdag 16, vrijdag 25

Werktijden

De werktijd op de werkdagen is van 9.00-12.30 uur. Werklocatie en verzamelplaats worden tijdig per mail bekend gemaakt. Ook langere werktijden en extra werkdagen worden per mail doorgegeven.

Inlichtingen en aan- of afmeldingen

Inlichtingen en aan- of afmeldingen kunt u mailen naar werkgroep@landschapsbeheer-oss.nl of naar pr@land-schapsbeheer-oss.nl. U kunt ook bellen naar 0412-642368.

Telefoonnummers

Henk Smouter (algemeen/projectcoördinator) 06-54288252
Tonnie van Hooff (coördinator beheer) 06-37456820 (ook tijdens de werkdagen).

Klusjesochtend

Iedere dinsdag klusjesochtend op onze Landschapswerf aan de Tolstraat 3, 5342 NH Oss tussen 9.00-12.00 uur. Telefoon 0412-474322.

Aanschaf van accumachines

Op donderdag 24 september heeft Landschapsbeheer Oss bij de firma van Liempd, tuin- en parkmachines in Nistelrode, een accumulatorzaag en een accubosmaaier aangeschaft. Landschapsbeheer was daarmee één van de eersten in Nederland die met die machines ging werken!

Ideaal voor lichtere werk!

Accumachines hebben heel veel voordelen boven machines die op brandstof werken! Ze zijn gemakkelijk te bedienen, zijn iets lichter en zijn geluidsarm. Doordat er geen brandstof meer gebruikt wordt, ademt de gebruiker ook niet voortdurend meer de uitlaatgassen in en er is ook dus geen sprake meer van luchtvervuiling. Belangrijk is natuurlijk ook de besparing van brandstof; men hoeft alleen de accu maar op te laden. Klein nadeel is dat men een elektro-aansluiting in de buurt moet hebben om de accu op te laden. De werkbare tijd van een accumachine is ongeveer 40 minuten en het opladen vergt 30

minuten. Maar met twee accu's kan men dus continue door werken! De bosmaaier is met succes ingezet op ons cranberryveld om de hoge grasplekken tussen de cranberryplantjes af te maaien, zonder de plukkers in de buurt te hinderen met een hoop herrie. De kettingzaag is succesvol ingezet op de natuurwerkdag op zaterdag 7 november bij het knotten van wilgen met niet te dikke takken. De voorlopige conclusie van onze machineman Tonnie Wittenberg is, dat deze machines voor het lichtere werk bijzonder goed te gebruiken zijn! (DR)

Mutaties Vrijwilligersgroep

De aanmeldingen van nieuwe vrijwilligers blijven gestaag binnenkomen. De afgelopen drie maanden konden we weer vier nieuwe medewerkers verwelkomen.

De eerste twee aanmeldingen kregen we tijdens de RIGOM-beurs op 3 oktober. Het waren Wim de Vries (69) uit Berghem en Ton de Vries (64) uit Oss. Wim had zijn eerste dag op 10 november in onze tuinderij en Tons eerste karwei was op 9 oktober op de Erfdijk in Herpen. En dan Ingrid Broeder (51) uit Oss. Ze kwam eens kijken op de natuurwerkdag op 7 november in Maren-Kessel en gaf zich daar gelijk op als vrijwilliger. De laatste nieuweling was Harry van Diepen (47) uit Ravenstein. Nadat hij vorig jaar op de natuurwerkdag in de Rietgors al zijn kracht en inzet had laten zien, besloot hij op 9 november dit jaar zich als vaste vrijwilliger te laten inschrijven! Doordat we ook een drietal vrijwilligers afvoerden, stond de teller op 1 december op 119. (DR)

Wim de Vries

Ton de Vries

Ingrid Broeder

Harry van Diepen

Beste landschapsbeheerders,

Op de natuurwerkdag op zaterdag 7 november heb ik een hele leuke dag gehad! Eerst heb ik met twee van jullie vrouwelijke vrijwilligers de struikjes bij de waterkant weggeknipt. Het duurde even voordat ik de juiste combinatie van kniptang en heggen-schaar te pakken had, maar toen ik eenmaal "los" ging, was er zó een heel stuk gedaan. Natuurlijk kun je altijd méér doen, maar het ging volgens mij vooral om het plezier dat we er mee hadden. Daarna heb ik met een zestal vrijwilligers meegeholpen met de gesnoeiide wilgentakken en stammen in de versnipperaar te doen. Werk dat makkelijker lijkt dan je denkt. Je moet vooral goed op-letten. Het is zeker een oefening in doelgericht zijn terwijl je bezig bent met wat er om je heen gebeurt. Wat de anderen doen (dat je ze niet per ongeluk een mep verkoopt) en hoe je het doet. De tak of stam moet er met de onderkant eerst in, anders kun je gevaarlijke situaties krijgen. En dan het belangrijkste: stoppen wanneer het voor jou ook echt genoeg is. Het was voor mij de eerste keer en na de versnipperaar was ik dan ook flink moe. Nog even nagepraat en toen nog even met de hele groep wat gedronken. Ik ging met een voldaan gevoel naar huis. Bedankt voor deze gelegenheid om kennis te maken met de Kesselse Waard en met jullie gezelschap!

Ingrid Broeder

